

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4222/2019
15.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужила АА и ББ, обе из ..., које заступа пуномоћник Марија Симић, адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ, обе из ..., које заступа пуномоћник Оливера Поповић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужила изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр 8734/18 од 08.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 15.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужила изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр 8734/18 од 08.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужила за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П бр 19264/2016 од 24.04.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да је ништав уговор о доживотном издржавању закључен пред Првим основним судом у Београду у предмету под пословним бројем 5 ЗР бр 1713/2011 од 14.06.2011. године, те да исти нема правно дејство од момента закључења, што су тужене дужне да признају и трпе. Ставом другим изреке утврђено је да тужиле имају право наслеђивања на основу закона са уделом од по 1/9 идеалних делова на заоставштини оставиоца пок. ДД, а која се састоји од непокретности, пиштоља и новчаних потраживања и средстава ближе описаних у изреци пресуде, што су тужене дужне признати и трпети. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужила у делу којим су тражиле да се у катастру непокретности укњижи без сагласности, одобрења и присуства тужених право тужила на наслеђивање на основу закона са уделом од по 1/9 идеалних делова на заоставштини оставиоца пок. ДД, а која се састоји од стана ближе описаног у изреци пресуде. Ставом четвртим изреке пресуде обавезане су тужене да тужилама солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 267.412,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.04.2018. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж бр 8734/18 од 08.03.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужила којим су тражиле утврђење ништавости уговора о доживотном издржавању закљученог пред Првим основним судом у Београду у предмету под пословним бројем РЗ бр 1713/2011 од 14.06.2011. године, те да исти нема правно дејство од момента закључења, што би тужене биле дужне да признају и трпе. Ставом другим изреке одбијена је, као неоснована, жалба тужених и потврђена првостепена пресуда у делу става другог изреке којом су тужиле тражиле да се утврди да имају право наслеђивања на основу закона са уделом од по 1/9 идеалних делова на заоставштини оставиоца пок. ДД, а која се састоји од новчаних потраживања, новчаних средстава, пиштоља и гробног места, све ближе описано у изреци пресуде, док је у преосталом делу става другог изреке преиначена првостепена пресуда и у том делу одбијен тужбени захтев. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, тако што су обавезане тужиле да туженима солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 117.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде. Ставом четвртим изреке одбијен је, као неоснован, захтев тужила за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле су благовремено изјавиле ревизију, побијајући исту у преиначујућем делу изреке пресуде, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужене су поднеле одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена, у смислу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), па је побијану пресуду у преиначујућем делу испитао у смислу члана 408. истог Закона, те је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 3. став 3. и члана 211. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизији посебно указује, јер је другостепени суд правилно применио наведене законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ДД, која је преминула дана ...2015. године имала је троје деце, и то ћерке ГГ и ВВ, овде тужене и сина ЂЂ, преминулог дана ...2011. године, чије су ћерке тужиле. Уговором о доживотном издржавању закљученим и овереним пред Првим основним судом у Београду дана 14.06.2011. године, под бројем РЗ бр 1713/2011 тужене су се, као даваоци издржавања, обавезале да примаоца издржавања, ДД доживотно издржавају на начин и под условима ближе наведеним у уговору, а након смрти примаоца издржавања на даваоца издржавања ће бити пренета својина на стану број ..., по структури трособан, који се налази у ... зграде у улица ... у ..., површине 89,51 м², постојећем на кат. парцели број ... КО ... и то тако што ће сваком даваоцу издржавања из овог уговора припасти ½ идеалног дела непокретности. Сада пок. ДД је у наведеном стану живела са својом

кћерком ГГ и сада покојним сином ЂЂ. Тужена ГГ се бринула о мајци, водила је код лекара, набављала лекове, одржавала домаћинство, док је тужена ВВ повремено долазила код мајке и финансијски је помагала. Пок. ДД је била покретна све до последњег дана и ментално очувана, а умрла је од можданог удара, никада није била у радном односу и наследила је пензију од мужа која је износила око 40.000 динара.

ЂЂ, син сада пок. ДД имао је три кћерке, и то тужиље и ћерку ДД. Решењем Првог основног суда у Београду О бр. 8596/15 од 04.12.2016. године тужене су оглашене за наследнике на заоставштини пок. ДД, коју чине новчана потраживања код Републичког фонда за ПИО, новчана средства на текућем рачуну код банке „...“ а.д. ..., пиштољ марке „...“ и гробно место број ..., на парцели ... Ц на ... у У оставинском поступку нису учествовале тужиље као ћерке сада пок. ЂЂ, јер их тужене нису пријавиле као законске наследнике сада пок. ДД.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да сада пок. ДД издржавање није било потребно, те да је спорни уговор закључен у циљу изигравања права тужиља, као нужних наследника, па с обзиром и на чињеницу да тужене након смрти сада пок. ДД у предлогу за покретање оставинског поступка нису као наследнице пријавиле тужиље, које су ћерке њиховог пок. брата ЂЂ, првостепени суд је утврдио да је спорни уговор о доживотном издржавању ништав, те да тужиљама припада по 1/9 идеалног дела заоставштине иза пок. ДД, коју чини већ наведена покретна и непокретна имовина.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у делу који се односи на утврђење ништавости спорног уговора о доживотном издржавању и одбио тужбени захтев с обзиром да тужиље нису обухватиле све правне следбенике уговорне стране која није жива, а које у овом поступку имају статус нужних супарничара, у смислу члана 211. став 2. Закона о парничном поступку, па је сходно томе преиначена првостепена пресуда и у односу на утврђење права својине тужиља по основу наслеђивања на стану који је био предмет спорног уговора о доживотном издржавању.

Правилно је другостепени суд применио материјално право донесећи побијану пресуду, за коју је дао довољно разлога, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Супротно наводима ревизије, у конкретном случају не постоји потпуна пасивна легитимација на страни тужених, односно у поступку нису учествовала сва лица која нужно чине процесну заједницу, с обзиром да трећа ћерка сада пок. ЂЂ, сина примаоца издржавања, није нити тужена, нити је у поступку учествовала на страни тужиља.

Чињеница на коју се у ревизији указује да ДД, сестра тужиља није била заинтересована да учествује у поступку, не утиче на правилност побијане пресуде, с обзиром да су тужиље биле дужне да своју сестру обухвате тужбом, односно да она буде тужена, као правни следбеник сада пок. ДД.

Правно дејство утврђења ништавости уговора дужне су да трпе стране у том уговору и њихови евентуални правни следбеници на чија права и обавезе може да утиче ништавост уговора, па се захтев за утврђивање ништавости мора усмерити против тих особа, јер се због природе правног односа спор за утврђење ништавости

уговора може решити само на једнак начин према свим супарничарима, који морају да се обухвате тужбом као учесници материјално-правног односа, како је прописано чланом 210. и чланом 211. став 1. Закона о парничном поступку. Ако сва лица из члана 211. став 1. ЗПП нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован, а о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 2. и став 3. члана 211. ЗПП).

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене у ревизији којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде у преиначујућем делу изреке, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужиље у поступку по ревизији нису успеле, па немају право на трошкове тог поступка у смислу члана 153. и 154. ЗПП, које су тражиле и определиле у ревизији.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић